

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Clavdii Espencei Theologi Parisiensis De Evcharistia, Eivsque Adoratione, Libri Qvinqve

Espence, Claude d'

Parisiis, 1573

Cap. VI. Eadem priuatim & in domo cuique seruata, sumptaque.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30397

CXXIII.
paragraph.
ceterum.
Euchari-
stia ad mo-
niales por-
tata.

rissimilius ex Iustiniani constitutione Nouella, quæ super diuersis Ecclesiæ capitulis inscribitur, & inter cætera de Monialibus sic habet, Mulieribus, quemcunque elegerint ipsæ siue presbyterum, siue diaconum, vt sanctam eis communionem deportet, religiosissimus Episcopus sub quo sunt, quasi ductis sortibus attribuito, quem fidei rectæ, & honestæ esse vitæ cognouerit. Quòd si presbyter aut diaconus non sit qui ab ipsis electus est, quem dignum tali ministerio iudicet Episcopus, ordinatione ei imposita, qua dignus esse videbitur, respondendi munerem pro monasterio attribuito. Sic tamen vt neque qui eo modo ad ea quæ pro mulieribus respondenda sunt, electus est, in monasterio commaneat. Hæc ille. Audis Eucharistiam vt ante ad monachos, sic & ad moniales à presbyteris externis aliunde allatam, suo tempore vescendam, & sic asseruatam, vt conuicere est, præsertim cum is minister exterus esse iubeatur, & cum eis moram facere vetetur. Quamquam alibi de monachis & astetriis, illos quidem in quorum monasterio non fuerit Ecclesia, vult sacri ministerij tempore vnâ cum præfule, primoribus eius ac ætate prouectis, illò accedere, eoque impleto omnes ad cœnobium denuo concedere. Et si mulierum monasterium fuerit, duos viros (si haberi possunt) Eunuchos constitui, qui amplissimo testimonio comprobati, tum alia earum negotia gerant, tum ineffabilem eis communionem, cum eius rei erit opportunitas, distribuunt.

Nov. l. II.
Monachi
claustris ad
cõmunionis
exibant.

Eucharistia priuatim & in domo cuique sua ser-
uata & sumpta. Cap. VI.

Euchari-
stia domi
seruata,
sumptaque.

Vit & alia Eucharistiæ non in templis modo aut monasteriis, sed & domi cuique suæ conseruandæ vtendæque ratio, persecutionem vtique tempestas, per quam non liceret Christianis ex more Apostolicæ primitiæque Ecclesiæ ad frangendum communicandumque sanctum panem hunc vnâ conuenire: quamquam & hoc ipsum Apostolorum iam tum tempore, non in Dei tan-

tum domo, sed per domos quoque factum ex eorum con-
 stat historia, & priuatim, eadem, credo, de causa, quod *Act. 2. 20.*
 publicè per persecutores non liceret. Ideoque fuit, cum
 Ecclesiarum præfecti Eucharistiam à se consecratam
 Christi fidelibus, domum qua munditia poterant, por-
 tandam, ibique reuerenter asseruandam, & deuotè aliàs
 sapiùs, aliàs rariùs vescendam traderent ac permitteret.
 Quo fortè spectauit Tertullianus de episcopis, presby-
 teris, & diaconis loquens, Et illi (monogami scilicet)
 planè sic dabunt (digamis utique esse uolentibus) viros *De Mono-*
 & uxores (in matrimonium, quod eis secundò habere *gams.*
 non licet) quomodò buccellas. De illis buccellis, ut con-
 uincere est, loquens, quas domum ferendas ab Ecclesiæ mi-
 nistris populus accipiebat. Et eodem fortè pertinet quod
 alibi scribit, Stationum diebus accepto ad aram Dei cor-
 pore Domini, & reseruato, utrunque saluum est, & parti- *De oratio-*
 cipatio sacrificij, & executio officij. Sed valeant conie- *ne. stationū*
 cturæ, quando & hic locus obscurus est, quod nos eius *dies.*
 moris exactam non habeamus notitiam. At nihil ob-
 scurè hæc de re tertio loco habet, quo uiri gentilis & cõ-
 nubij imparis incommoda Christianæ uxori enumeras,
 Non sciet, inquit, maritus, quid secretò ante omnem ci-
 bum gultes? Et si sciuerit, panem non illum credit esse, *Lib. 2.*
 qui dicitur. Et hæc ignorans quisque, rationem simplici-
 ter sustinebit, sine gemitu, sine suspitione panis an ve-
 neni. Eidem mori attestatur lector huius assiduus D. Cy-
 prianus, inter miracula sui temporis, quæ lapsis inter hæc
 mysterijs obuenerant, & hoc enarrans, Cùm fœmina *Serm. 5.*
 quædam arcam suam, in qua Domini sanctum fuit (tu-
 lerat illud secum ex Ecclesiâ) manibus indignis tentaf-
 set aperire, igne inde surgente deterrita est, ne auderet
 attingere. Idem factum quo supra loco Basilii, & ante
 se, & suo etiamnum tempore, pace à Paganis quidem
 principibus, sed non & ab hæreticis Ecclesiæ data, Perse-
 cutionis, ait, temporibus, necessitate cogi quempiam, sa-
 cerdote aut diacono non præsentem, communionem pro- *Euchari-*
 pria manu sumere, nec difficile est, nec superfluum de- *stia in ne-*
 monstrari, quod longa consuetudine, hoc ipso rerum *cessitate ma-*
 usu confirmatum est, In Alexandria & Ægypto, laico- *nu sumpta.*

rum quisque, seu quisquis de populo est, ut plurimum communionem in domo sua habet. Semel enim sacerdos ut sacrificaret, & distribuere, merito participare, & suscipere credendum. Et in Ecclesia enim is partem dat, & qui petit, cum libertate accipit, & ori manu propria admonet. Idem ergo virtute est, siue partem unam, siue plures quisquam simul accipiat. Vides cum per persecutiones sacri cœtus nec liberi, nec frequentes esse possent, sacris peractis, sacra symbola Christianis perentibus data, domum asportanda, & domi pro sua cuique deuotione seruanda atque vtenda. Vtque semel, & quauis occasione cœpta serius desinunt, nec hunc morem sub principibus non tantum Christianis, sed & Catholicis statim desitum esse, conicere est ex his quæ scripsit Apologia in Iouinianum Hieronymus, ita: Scio Romæ hanc esse consuetudinē, ut fideles semper Christi corpus accipiant: quod nec reprehendo, nec probo. Vnusquisque enim in suo sensu abundat, sed eorum cōscientiam conuenio, qui eodem die post coitum, communicant, & iuxta Persium, *Noctem flumine purgant*, cur ad Martyres ire non audent, nec ingrediuntur Ecclesias? An alius in publico, alius in domo Christus? Quod in Ecclesia non licet, nec domi licet. Ex hoc loco colligit Scholiastes olim domi quæque suæ corpus Christi sumere solitum, qui voluisset. Quod videtur intueri Paulus, cum ait, An domos non habetis ad manducandum? Huius Scholij partem posteriorem, ut nimis erroneam, merito notauit Albertus Pius Carporum princeps. Nihil enim prorsus huc pertinet aut facit hic Pauli locus, quasi Corinthij, & sic iam tum Christiani Eucharistiam in domibus propriis, non autem in Dei ecclesiis, aut sumerent, aut etiam sumere deberent: imò abusum corrigit, quo in Ecclesiæ cœtu Cœnæ mysticæ profanam illi præmitterent atque præsumerent, eò in domibus præparata secum deferentes: unde fieret, ut diuites quidem opimis vescerent, satiarerent, pauperes autem vilibus & inspidis esurirerent. Vult igitur cœnâ Dominicâ in publicis Ecclesiæ Dei conuentibus fieri, toties illud inculcās, Conuenietibus vobis. Et, Cum conuenitis, &c. Hactenus rectè Carpētis, minus rectè, quod &

Epist. 50.

Quod ad te.

Rom. 14.

Satyr. 2.

Erasm.

1. Cor. 11.

Lib. 7. 2.

Corinthiorum abusus.

Communiō publica & domestica.

priorem Scholij partem reprehendit, quasi profus falsam, quodque sic oportuisset vel vnumquemque domi proprium habuisse sacerdotem (nec enim Christianos omnes sic esse sacerdotes, vt conficiendæ Eucharistiæ ius aut facultatem habeant) vel à parochis ad priuatas id sacramentum petentis cuiusque ædes transmitti solere. Idque nunc etiamnum fit, cum res vrget. Quod vt iam tum promiscuè factum improbable est, ita persecutionis in casu solitum, ex hoc Hieronymi & aliis aliorum locis superioribus multum probabile, vt omnia tuta Carpus hinc timeat, audens alioqui oculatusque vir. Obiurgat igitur Romanos eò loci Hieronymus, quòd ob rem vxoriam immundos se rati, qui vel martyrum adirent basilicas, nulla rei tamè eiusdem habita ratione, domi etiam communicare non reformidarent: satis ita testatum faciens, suis adhuc, vt antè Tertulliani, Cypriani, & Basilij temporibus, Christi fideles Eucharistiam communionis gratia, persecutorum presertim metu, & asseruisse, & asseruatam alios sapiùs, alios rariùs sumpsisse. Quæ domum ex Ecclesia deportatio, domique asseruatio, communicatioque, cum periculorù plena, & multis offendiculis, abusus, & scandalis esset obnoxia, cessante infidelium persecutione, vt causa, cessauit, vt eius effectus, sublata & abrogata eodem, hoc est, Honorij & Arcadij Imp. papæ autem Siricij, aut Anastasij tempore. In Cõcilio Toletano I. & sacrilegij damnatum Eucharistiam à sacerdote acceptam non sumere. Idem quoque instauratum & elucidatum multò post in Tolerano XI. Rege in Hispaniis Vambano, aliàs Bamba, circa papæ Vitaliani tempora. Vtrunque canonem supra in ægris citatum, nihil hinc opus est recitare. Hæc super Eucharistia, vt sic loquar, domestica.

*Proper. lib.
2. c. 19. et 27*

Euchar. domi asseruatio sublata.

Eucharistia à peregrè profecturis terra marique delata, adeoque mortuis data, atque conspulta.

CAP. VII.

F iij